

Posudek na bakalářskou práci Jana Koudelky „Možnosti hodnocení krátkodobé slovní paměti na počátku školní docházky“

Zpracovala: PhDr. Gabriela Seidlová Málková, Ph.D.

Předkládaná práce se věnuje relevantnímu a v odborné literatuře stále aktuálnímu tématu. Autor si vybírá pro zpracování jeden z problémů studia krátkodobé slovní paměti- měření této schopnosti a zasazuje je do kontextu studia vývoje čtenářských dovedností školního dítěte na počátku školní docházky.

Pro zpracování textu pracoval autor s vybranými domácími i zahraničními literárními zdroji. Práce je formálně členěna na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část obsahuje přehled poznatků o charakteru krátkodobé slovní paměti a nabízí relevantní a v současné odborné literatuře uznávaný model pro porozumění charakteru krátkodobé slovní paměti. V české literatuře je jen málo odborných textů, které by nabízely kvalitní studijní materiál k tématu paměťových procesů; pokud takové existují, jedná se o zpravidla o texty učebnicového charakteru (např. překlady Eysenkovy nebo Sternbergovy Kognitivní psychologie). Oceňuji tedy autorův záměr pracovat s původními pracemi Alana Baddleyho. Bohužel se ale nakonec autor stejně obrací k překladovým učebnicím (sekundární zdroje), aby mohl rozpracovat současné a aktuální pojetí krátkodobé slovní paměti.

Pro téma práce je hodnotná a vhodně zvolená kapitola o vztahu krátkodobé slovní paměti a vývoje čtenářských dovedností. Zde oceňuji snahu autora o přehledné uchopení a práci s odbornou literaturou- i když trochu želim absenci pečlivého přehledu výzkumů krátkodobé slovní paměti u dětí raného školního věku v kontextech výzkumu vývoje čtení (některé z těchto výzkumů autor ovšem zmiňuje v následujících kapitolách, kde se věnuje měřítkům krátkodobé slovní paměti).

Teoretická část práce je zakončena dvěma kapitolami k tématu hodnocení krátkodobé slovní paměti (dále KSP) v psychologické diagnostice- autor nabízí čtenáři přehled stávajících typů měřítek krátkodobé slovní paměti v domácím i zahraničním prostředí. Obě tyto kapitoly (3.4. a 3.5.) jsou velmi stručné a nabízí jen základní a bohužel i neúplný přehled v problematice. Jistě by bylo i na místě nabídnout nezasvěcenému čtenáři konkrétní ukázky typů úloh, které se ve výzkumu i v diagnostice pro účely hodnocení KSP používají.

Celkově hodnotím teoretickou část jako sice hutnou a vesměs postavenou na kvalitních zdrojích, ale ve výsledku jako velmi elementární, místy neúplnou a ve svém obsahovém složení i dosti stručnou. I když celkově text teoretické části působí koherentně a má dobrý jazyk. Osobně se domnívám, že v této části textu hodně chybí kapitola o problematice měření v psychologii jako takové a o tvorbě diagnostických měřítek, která by dala relevanci analytické části nadcházející empirické části (např. pro nezasvěceného čtenáře není vůbec jasné, na základě čeho se hodnotí kvalita diagnostických měřítek, co dělá dobrý test dobrým testem, jak se při tvorbě testových úloh postupuje ....). Z hlediska formy akademického textu je zde nejednotná/nesprávná citační práce v textu i v seznamu literatury (asi nejpodivnější je, že někteří citovaní autoři mají v odkazech na zdroje akademické tituly, bohužel dokonce neúplné).

Empirická část práce nabízí hodnotný materiál, ale opět velmi stručnou formou, která dle mého názoru znemožňuje nezasvěcenému čtenáři docenit celkovou náročnost realizované výzkumné práce. Metodologický popis studie absentuje popis výběru vzorku (dílče se objevuje v popisu tvorby testovaného měřítka) , vzorek je popsán až v rámci výsledků u deskriptivní statistiky. I když autor věnuje

náležitou pozornost popisu tvorby klíčového testovaného měřítka (tedy toho, co je klíčovou součástí empirické části), není v textu práce ani v přílohách vytvořený test k dispozici k náhledu/posouzení. Stejně tak utajený zůstává i klíčový výchozí zdroj, kterým se autor inspiroval - test Mannové z roku 1980. Analytická část práce není oddělena a je velmi dobytá. Autor noří klíčovou analýzu do deskriptivního popisu sesbíraných dat a bohužel vesměs u popisu zůstává i v kapitole 4. 3. Interpretace dat. Diskuse v kapitole 5. má potenciál a je velmi pěkně napsaná. I když mám výhrady například k návrhu longitudinální studie jako nástroji tvorby kvalitního měřítka KSP v budoucnu (mohl by autor objasnit v rámci obhajoby?).

Celkově hodnotím empirickou část textu jako zbytečně stručnou a ne zcela kvalitně popisující rozsah a obsah realizovaného výzkumu- což není dobře pro další výzkum v této oblasti (opakovatelnost výzkumu na základě realizovaného popisu a návaznost dalších studií je limitována). Výsledky, které mají v českém prostředí přínos, tak zůstávají nedůsledně pro další výzkum popsány a nezdůrazněny srovnáním se zahraničními pracemi (reliability u původního měřítka, reliability testů KSP obecně...) Z hlediska formy kromě zmiňované nedůslednosti v popisu metodologie výzkumu upozorňuji i na absence odkazů v popisech schémat/obrázků.

Celkově hodnotím práci kolegy Koudelky jako balancující na hranici přijatelnosti. Na jednu stranu je zde velmi kvalitní téma, dobrý jazyk práce, kvalitní pasáže v textu, náročné procedury v realizovaném výzkumu a hodnotné výsledky, na straně druhé je zde přílišná stručnost, nedůslednost v analýze odborné literatury a ve zpracování výchozích témat práce i v popisu realizovaného výzkumu, ledabylost v popisu klíčových analytických kroků a nedostatky z hlediska formálních náležitostí akademického textu.. Navrhuji tedy hodnocení 3 – 4 s tím, že prosím autora o zodpovězení otázky zmíněné v textu posudku a alespoň pečlivé představení původního i nově vytvořeného měřítka alespoň v rámci obhajoby.

Gabriela Seidlová Málková

V Hostivici 7. 9. 2015